

บทที่ 4

คำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธชนิดคำถามแท้

4.1 ลักษณะของคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธชนิดคำถามแท้

คำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธชนิดคำถามแท้ เป็นคำถามซึ่งมีลักษณะเด่นชัด 2 ประการคือ

1. เป็นคำถามที่ผู้พูดไม่มีข้อมูลในเรื่องที่เกี่ยวกับคำตอบมากพอ จึงไม่มีคำสันนิษฐานสำหรับคำตอบ
2. เป็นคำถามที่ผู้พูดไม่แสดงการคาดคะเนคำตอบใด ๆ ที่จะเป็นการชี้แนะผู้ฟังถึงความต้องการของผู้พูดเลย ดังนั้นจึงเป็นโอกาสที่ผู้ฟังจะให้คำตอบได้โดยเสรี

ในประโยคตัวอย่างต่อไปนี้จะแสดงให้เห็นว่าผู้พูดไม่ได้แสดงการคาดคะเนคำตอบ เพราะผู้พูดมีข้อมูลในเรื่องที่เกี่ยวกับคำตอบน้อยมากไม่เพียงพอที่จะสันนิษฐาน

ในประโยค

- น้อยทานเม็ดโตไหมจ๊ะ

ผู้พูดไม่สามารถคาดคะเนคำตอบว่า ได้ หรือ ไม่ได้ การที่ไม่สามารถคาดคะเนนั้นก็เพราะผู้พูดอาจขาดข้อมูลพอที่จะสันนิษฐานว่า ผู้ฟังรับประทานอาหารรสประเภทใด

ในประโยค

- แต่งงานที่การไฟฟ้าหรือเปล่า

ผู้พูดก็ไม่ได้แสดงออกถึงการคาดคะเนคำตอบของตนว่า ใช่ หรือ ไม่ใช่ ให้ผู้ฟังทราบถึงแม้ว่าผู้พูดอาจทราบมาบ้างแล้วว่า แต่งงานที่การไฟฟ้า แต่โดยการใช่คำถามนี้ ผู้พูดได้แสดงว่า เขาไม่สามารถที่จะคาดใจของผู้ฟังว่าจะให้คำตอบ ใช่ หรือ ไม่ใช่

ในประโยค

- เด็ก ๆ ทำการบ้านเสร็จหรือยัง

ผู้พูดก็ไม่สามารถคาดคะเนคำตอบได้ว่าเสร็จแล้วหรือยังไม่เสร็จ อาจเป็นเพราะขาดข้อมูลเกี่ยวกับการบ้านของเด็ก ๆ ว่ามีมาก-น้อยอย่างไร และประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่เป็นคำถามแท้ชนิดหรือยัง เป็นคำถามแท้ซึ่งเกี่ยวข้องกับ เรื่อง เวลาในแง่ของความสำเร็จของการกระทำ นั่นคือผู้พูดทราบว่าการกระทำนั้นต้องเกิดขึ้น และสำเร็จลงแน่นอนในเวลาใดเวลาหนึ่ง แต่ไม่ทราบเวลานั้นจึงถามคำถามผู้ฟัง เพื่อได้คำตอบว่าการกระทำนั้นได้เกิดขึ้นและสำเร็จแล้ว หรือยังไม่สำเร็จเรียบร้อย ซึ่งความเกี่ยวข้องับเรื่องเวลานี้เป็นข้อที่แตกต่างจากประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่เป็นคำถามแท้ชนิดไหม และชนิดหรือเปล่า

4.2 คำจำกัดความและ เกณฑ์กำหนดจำแนกของคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธชนิดคำถามแท้

จากลักษณะของคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธชนิดคำถามแท้ ทางด้านผู้พูดที่ได้บรรยายไว้แล้วในข้อ 4.1 เราอาจให้คำจำกัดความของคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธชนิดคำถามแท้ว่าเป็นคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่มีลักษณะร่วมกันในแง่ที่ไม่มีลักษณะตาม เกณฑ์กำหนดจำแนกข้อที่ 2, 3 และ 4 ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้คือ

เกณฑ์กำหนดจำแนกข้อที่ 2 : ผู้พูดอาจสามารถแสดงการคาดคะเนลักษณะของคำตอบได้ ซึ่งแสดงว่าผู้พูดมีข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่ถามและคำตอบมากพอ

เกณฑ์กำหนดจำแนกข้อที่ 3 : ผู้พูดอาจมีความแน่ใจและมีการแสดงออกถึงความแน่ใจในคำตอบที่คาดคะเนไว้ของตน

เกณฑ์กำหนดจำแนกข้อที่ 4 : ผู้พูดอาจมีความเชื่อดั้งเดิมเกี่ยวกับเรื่องที่ถามนั้นอยู่ก่อนแล้ว

4.1 ความเชื่อตั้งเดิมของผู้พูดตรงกับข้อมูลที่ได้รับใหม่

4.2 ความเชื่อตั้งเดิมของผู้พูดต่างหรือขัดแย้งกับข้อมูลที่ได้รับใหม่

กล่าวโดยย่อ คำถามชนิดนี้ต่างจากคำถามชนิดอื่นตรงที่ผู้พูดไม่มีข้อมูลในเรื่องที่ถาม และคำตอบมากพอที่จะทำให้ผู้พูดคาดคำตอบได้ ผู้พูดจึงไม่มีการแสดงออกใด ๆ ถึงการคาดคะเนคำตอบเลย (เกณฑ์กำหนดจำแนกข้อที่ 2) ด้วยเหตุนี้คำถามชนิดนี้จึงไม่ใช่คำถามเพื่อยืนยันความแน่ใจในคำตอบที่คาดคะเนของตนจากผู้ฟัง (เกณฑ์กำหนดจำแนกข้อที่ 3) และผู้พูดยังไม่มี ความเชื่อตั้งเดิมเกี่ยวกับเรื่องที่ถามด้วย (เกณฑ์กำหนดจำแนกข้อที่ 4) และด้วยการขาดลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวมานี้ ผู้พูดจึงอาจมีความปรารถนาในลักษณะคำตอบคืออาจปรารถนาคำตอบรับหรือคำตอบปฏิเสธจากผู้ฟัง (เกณฑ์กำหนดจำแนกข้อที่ 1)

เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์กำหนดจำแนกในข้อ 4.2 ข้างบนแล้วจะพบว่าประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่มีลักษณะเป็นคำถามแท้ ที่ไม่มีเกณฑ์กำหนดจำแนกตามข้อ 4.2 มีอยู่ 3 ชนิดคือ

ประโยคคำถามที่ลงท้ายด้วยคำลงท้ายแสดงคำถามหรือเปล่า เช่น

- วันนี้จะกลับตีหรือเปล่า

ประโยคคำถามที่ลงท้ายด้วยคำลงท้ายแสดงคำถามหรือยัง เช่น

- เตือนี่ คุณชำระค่าไฟฟ้าหรือยังครับ

ประโยคคำถามที่ลงท้ายด้วยคำลงท้ายแสดงคำถามใหม่ เช่น

- เอ็นนี่ กลับบ้านด้วยกันไหมคะ

4.3 ประเภทย่อยของประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธชนิดคำถามแท้

ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่เป็นคำถามแท้สามารถแบ่งย่อยออกได้เป็น

3 ชนิดด้วยกันตามเกณฑ์กำหนดจำแนกข้อที่ 1 และที่ 5 ดังต่อไปนี้

เกณฑ์กำหนดจำแนกข้อที่ 1 : ผู้พูดอาจมีความปรารถนาหรือความมุ่งหวังที่จะได้รับคำตอบอย่างที่ต้องการจากผู้ฟัง และอาจแสดงออกถึงความปรารถนานั้น

เกณฑ์กำหนดจำแนกข้อที่ 5 : ผู้พูดอาจถามคำถามเพื่อต้องการคำตอบ ซึ่งเกี่ยวข้องกับเวลา

เกณฑ์กำหนดจำแนกทั้ง 2 ข้อ สามารถใช้ในการแบ่งย่อยประโยคคำถามดังนี้

- ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่เป็นคำถามแท้ชนิดหรือเปล่า จะไม่มี

ลักษณะตามเกณฑ์กำหนดจำแนกข้อใดเลย

- ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่เป็นคำถามแท้ชนิดหรือยัง จะมีลักษณะ

ตามเกณฑ์กำหนดจำแนกข้อที่ 5

- ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่เป็นคำถามแท้ชนิดไหม จะมีเกณฑ์

กำหนดจำแนกข้อที่ 1

ตารางต่อไปนี้แสดงการเกิดของลักษณะตามเกณฑ์กำหนดจำแนกข้อที่ 1 และ

เกณฑ์กำหนดจำแนกข้อที่ 5 ของประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่เป็นคำถามแท้ชนิด

หรือเปล่า หรือยัง ไหม และได้รวมเกณฑ์กำหนดจำแนกข้อที่ 2, 3 และ 4 เข้าด้วย

เพื่อให้เห็นลักษณะทั้งหมดของประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธชนิดคำถามแท้ :-

ตารางที่ 2 ตารางแสดงการแบ่งแยกย่อยของประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธชนิดคำถามแท้

เกณฑ์กำหนดจำแนก ประโยคคำถามแท้	1	2	3	4		5
				4.1	4.2	
หรือเปล่า	X	X	X	X	X	X
หรือยัง	X	X	X	X	X	☒
ไหม	☒	X	X	X	X	X

- เกณฑ์กำหนดจำแนกข้อที่ 1 มีความปรารถนาในลักษณะคำตอบ
- เกณฑ์กำหนดจำแนกข้อที่ 2 มีการแสดงการคาดคะเนคำตอบ
- เกณฑ์กำหนดจำแนกข้อที่ 3 มีความแน่ใจ และแสดงออกถึงความแน่ใจในคำตอบ
- เกณฑ์กำหนดจำแนกข้อที่ 4.1 มีความเชื่อตั้งเดิมตรงกับข้อมูลที่ได้รับใหม่
- เกณฑ์กำหนดจำแนกข้อที่ 4.2 มีความเชื่อตั้งเดิมขัดแย้งกับข้อมูลที่ได้รับใหม่
- เกณฑ์กำหนดจำแนกข้อที่ 5 ต้องการคำตอบเกี่ยวกับเวลา

4.3.1 ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่เป็นคำถามแท้ชนิดหรือเปล่า

ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่เป็นคำถามแท้ชนิดหรือเปล่า เช่น

- ผู้ชายที่ใส่เสื้อสีฟ้า นั้นเป็นคนไทยหรือเปล่า
- เพื่อนของพี่ทานอาหารไทยได้หรือเปล่า
- ตำรวจจับขโมยได้หรือเปล่า

ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่เป็นคำถามแท้ชนิดหรือเปล่านี้มีลักษณะที่เหมือนกับคำถามแท้ชนิดอื่น ๆ คือ การไม่มีลักษณะตามเกณฑ์กำหนดจำแนกข้อที่ 2, 3 และ 4 ซึ่งทำให้มีลักษณะเป็นประโยคคำถามชนิดที่ผู้พูดมีข้อมูลในเรื่องที่ถามและคำตอบน้อยไม่ว่าจะเป็นข้อมูลที่เป็นความเชื่อดั้งเดิม หรือข้อมูลที่เป็นความรู้ใหม่ไม่เพียงพอที่จะทราบคำตอบได้ สิ่งทำให้ผู้พูดไม่แสดงการคาดคะเนคำตอบ ซึ่งเป็นเหตุให้ไม่มีลักษณะของการมีความแน่ใจในคำตอบที่คาดไว้ของตนไปด้วย

นอกจากนี้ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่เป็นคำถามแท้ชนิดหรือเปล่ายังมีลักษณะที่นอกเหนือไปอีก คือการไม่มีลักษณะของเกณฑ์กำหนดจำแนกข้อที่ 1 และข้อที่ 5 ด้วย¹ ซึ่งทำให้มีคุณสมบัติเป็นประโยคคำถามแท้ ที่ผู้พูดไม่มีความปรารถนา หรือความมุ่งหวังที่จะได้รับคำตอบอย่างที่ต้องการจากผู้ฟัง หรือคำตอบซึ่งเกี่ยวข้องกับเวลาเลย

สำหรับความรู้ในเรื่องที่ถาม หรือข้อมูลที่อาจได้รับมาบ้างแต่ก็น้อยมากนั้น ปราณี กุลละวณิชย์ อธิบายไว้ในบทความเรื่อง "ผู้พูดกับประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ" ว่าได้มาจากที่อื่น มิใช่ได้มาจากผู้พูดด้วย¹

¹ปราณี กุลละวณิชย์, "ผู้พูดกับประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ," วารสารอักษรศาสตร์ ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม 2521), หน้า 50.

จากตัวอย่าง - เพื่อนของพี่ชายทานอาหารไทยได้หรือเปล่า ผู้พูด
ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับเพื่อนของพี่ชายมาบ้าง เช่น มีภรรยาเป็นคนไทย และอยู่เมืองไทยมา
นาน แต่จากความรู้เหล่านี้ไม่ทำให้ผู้พูดสามารถคาดได้ว่า เขาจะรับประทานอาหารไทยได้
ดังนั้น เขาจึงไม่อาจแสดงการคาดคะเนคำตอบได้ เพราะไม่มีข้อมูลพอทำให้ขาดความแน่ใจ
จึงได้ถามคำถามเพื่อจะได้รับคำตอบที่แน่นอนและถูกต้อง ซึ่งได้เปิดโอกาสให้ผู้ฟังตอบได้โดย
เสรี หากว่าผู้พูดต้องการแสดงออกถึงการคาดคะเนคำตอบของตน และแสดงออกซึ่งความ
แน่ใจแล้วผู้พูดก็จะต้องใช้คำถามประเภทอื่น เช่น

- เพื่อนของพี่ทานอาหารไทยได้ใช่ไหม

ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่มีคำลงท้ายหรือเปล่า นอกจากจะมี
ลักษณะเป็นคำถามแท้แล้ว ยังอาจมีลักษณะอื่น ๆ อีก ดังนี้

ก. เป็นคำถามซึ่งมีนัยแห่งความหมายอื่น ๆ แฝงอยู่ด้วย คือสามารถ
ใช้แสดงความเป็นกลางของผู้พูดได้¹ เนื่องมาจากการที่ผู้พูดไม่ต้องการแสดงออกถึงการ
คาดคะเนของตน ซึ่งส่วนมากจะใช้ในการสอบถามหาความจริงโดยยังไม่ได้ระบุว่าผู้ใดผิด
หรือถูก เช่น

- วินัย เรอลอกการบ้านของสังคมศึกษาหรือเปล่า
เห็นได้ว่าผู้พูดเปิดโอกาสให้ผู้ฟังปฏิเสธ หรือแก้ข้อกล่าวหาได้ ซึ่งส่วนมากผู้ที่จะใช้ประโยค
คำถามชนิดนี้และในความหมายเช่นนี้ มักอยู่ในฐานะเหนือกว่าผู้ฟัง เช่น ครูกับนักเรียน
พ่อกับลูก และ นายกับลูกจ้าง เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

- หนูหยิบยางลบของแดงไปหรือเปล่านั้น
- อ้วนกินขนมของพี่เขาหมดหรือเปล่านั้น
- วินัยถูกลบความลับของบริษัทกับหนังสือพิมพ์หรือเปล่านั้น

¹ ปรากฏใน กุลละวณิชย์, "ผู้พูดกับประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ," หน้า 50.

แต่ถ้าเป็นในทางตรงข้าม ที่ผู้พูดมีฐานะต่ำกว่าผู้ฟัง ไม่ว่าจะในด้าน วิทยุ หรือคุณวุฒิ คำถามอาจเป็นการแสดงถึงความอู้อ้อหรือดูหมิ่นได้ เพราะเป็นการ แสดงออกถึงความเหนือกว่า หรือการรู้เท่าทัน ตัวอย่างเช่น

- ครูไม่ให้การบ้าน เพราะขี้เกียจตรวจหรือเปล่าครับ
- คุณพ่อเกี่ยวข้องกับผู้หญิงคนนั้นหรือเปล่าคะ

ถึงแม้จะเปิดโอกาสให้แก้ออกกล่าวหาได้ แต่ก็ถือว่าไม่สุภาพในสังคมไทย

ข. เป็นการใช้รูปประโยคคำถามซึ่งไม่ได้เป็นหน่วยสื่อสารที่มีหน้าที่เป็น คำถาม แต่เป็นหน่วยสื่อสารที่แสดงหน้าที่อื่นคือ แสดงการคุกคาม ชูเขี้ยว ซึ่งตรงข้ามกับ การแสดงออกถึงความเป็นกลาง หรือความยุติธรรม ทั้งนี้เพราะมิได้ต้องการคำตอบ หาก แต่แสดงว่าผู้พูดกำลังแสดงออกถึงความเหนือกว่า หรือความได้เปรียบกว่าของตนต่อผู้ฟัง และ กำลังบับบั้งคับให้ผู้ฟังปฏิบัติตามความต้องการของผู้พูด เช่น

- ลูกจะไปเที่ยวด้วยหรือเปล่า ถ้าจะไปต้องทานข้าวให้หมดก่อน
- คุณจะช่วยจ่ายค่าเสียหายหรือเปล่า ไม่งั้นก็ไปโรงพักกัน
- จะถอดสร้อยมาดี ๆ หรือเปล่า อย่าให้โมโหนะ เตี้ยวเส็บตัว

ซึ่งเป็นลักษณะของหน่วยสื่อสารที่แสดงการชูเขี้ยว โดยที่ผู้พูดไม่ได้ต้องการคำตอบจากผู้ฟัง เพียงแต่ต้องการให้ผู้ฟังปฏิบัติตามเท่านั้น¹

จากเกณฑ์กำหนดคำแถมที่ปรากฏกับคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่เป็นคำถามแท้ชนิด หรือเปล่า อาจสรุปได้ว่ารูปประโยคคำถามแท้ชนิดหรือเปล่านี้ เป็นคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ที่เป็นคำถามแท้ ที่ผู้พูดต้องการคำตอบจากผู้ฟังอย่างแท้จริง โดยที่ผู้พูดมีข้อมูลเกี่ยวกับเรื่อง

¹ การสื่อความหมายของประโยคลักษณะนี้ อาจเป็นไปได้ในกรณี ก. ด้วยคือ เป็น ประโยคที่ทำหน้าที่ทั้งถามคำถามและชูเขี้ยวผู้ฟัง

ที่ถามและคำตอบน้อยไม่เพียงพอที่จะทราบคำตอบ ทำให้ผู้พูดไม่แสดงการคาดคะเนคำตอบและ ทั้งไม่มีความมุ่งหวังใด ๆ ในลักษณะคำตอบที่จะได้รับจากผู้ฟังด้วย ซึ่งเท่ากับเป็นคำถามแบบ ตอบรับ-ปฏิเสธที่เป็นคำถามแท้นิดที่เปิดโอกาสให้ผู้ฟังตอบได้โดยเสรีจริง ๆ โดยที่ผู้พูดได้ แสดงออกว่าตนไม่ทราบหรือไม่มีความรู้ในเรื่องที่ถามหรือคำตอบเลย

4.4.2 ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่เป็นคำถามแท้นิดหรือยัง

ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่เป็นคำถามแท้นิดหรือยัง เช่น

- ผู้จัดการ เข้ามาที่บริษัทหรือยัง
- ทำวิทยานิพนธ์เสรีหรือยัง
- เคียงแล้ว ไปกินข้าวกันหรือยัง

นอกจากการไม่มีลักษณะตามเกณฑ์กำหนดจำแนกข้อที่ 2, 3 และ 4 อันเป็น ลักษณะร่วมที่ไม่ปรากฏของคำถามแท้แล้ว ยังไม่มีลักษณะของ เกณฑ์กำหนดจำแนกข้อที่ 1 ที่ว่า "ผู้พูดอาจมีความปรารถนาหรือความมุ่งหวังที่จะได้รับคำตอบที่ตนต้องการจากผู้ฟัง และอาจ แสดงออกถึงความปรารถนานั้น" แสดงว่าผู้พูดไม่แสดงความมุ่งหวังในลักษณะคำตอบที่จะได้ รับจากผู้ฟังเลย ซึ่งมีลักษณะเหมือนกับประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่เป็นคำถามแท้นิด หรือเปล่า ที่ไม่มีลักษณะตาม เกณฑ์กำหนดจำแนกข้อ 1 นี้เช่นกัน ซึ่งทำให้ประโยคคำถาม แท้นิดหรือยังนี้มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับประโยคคำถามแท้นิดหรือเปล่านั้น ที่เป็นประโยค คำถามที่ผู้พูดมีข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องคำถามและคำตอบน้อยไม่เพียงพอที่จะคาดเดาคำตอบได้ จึง ไม่มีการแสดงการคาดคะเนคำตอบ และทั้งไม่มีและไม่แสดงความมุ่งหวังในเรื่องคำตอบที่ตน ต้องการจากผู้ฟังด้วย เป็นการแสดงว่าประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่เป็นคำถามแท้นิดหรือยัง เป็นคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ฟังตอบได้โดยเสรีเช่นเดียวกับประโยคคำถามแบบ ตอบรับ-ปฏิเสธที่เป็นคำถามแท้นิดหรือเปล่า

แต่ประโยคคำถามแท้ชนิดหรือยังนี้ ก็ยังมีลักษณะที่แตกต่างจากประโยคคำถามแท้ชนิดหรือเปล่า คือผู้พูดถามคำถามเพื่อต้องการคำตอบซึ่งเกี่ยวข้องกับเวลา ผู้พูดเชื่อว่าการกระทำหรือเหตุการณ์นั้นจะต้องเกิดขึ้น แต่ไม่ทราบและต้องการทราบว่าเหตุการณ์ดังกล่าวจะเกิดขึ้นเมื่อไร จึงถามจากผู้ฟัง เช่นจากตัวอย่าง

- เกียงแล้ว ไปกินข้าวกันหรือยัง

ผู้พูดไปทานข้าวมือกลางวันกับผู้ฟังทุกวัน วันนี้ก็จะไปอีก ซึ่งอาจได้คำตอบว่า - ไปสิ หรือ - เดี๋ยวอีก 2 นาที ซึ่งเป็นคำตอบที่เกี่ยวข้องกับเวลา

ในตัวอย่าง

- เพื่อน ๆ ของลูกมากันหรือยัง

ผู้พูดทราบว่าในงานเลี้ยงของลูกสาวได้ชวนเพื่อน ๆ ไว้หลายคน แต่มองแล้วยังไม่เห็นมีใครมา จึงถามเพื่อทราบว่ามากันเมื่อไร ซึ่งคำตอบที่ได้อาจเป็น - มาตอน 10 โมงค่ะ ซึ่งก็เป็นคำตอบที่เกี่ยวข้องกับเวลา

จากตัวอย่างข้างต้น นอกจากแสดงว่าผู้พูดต้องการคำตอบเกี่ยวกับเวลาแล้วยังแสดงอีกว่าผู้พูดพอจะมีความรู้ในเรื่องที่ถามและคำตอบอยู่บ้าง แต่ก็ไม่มีมากพอที่จะทำให้ผู้พูดคาดเดาคำตอบได้ จึงไม่มีการแสดงการคาดคะเนคำตอบที่จะได้รับ เช่น

- สับคนร้ายที่ฆ่า ส.ล. ได้หรือยัง

ผู้พูดทราบในเรื่องที่ถามบ้างว่า ส.ล. ถูกยิงตายโดยคนร้ายหนีไปได้ แต่ไม่ทราบผลของการสืบสวนของตำรวจและข่าวคราวต่อมา จึงไม่สามารถคาดคะเนคำตอบจากผู้ฟังได้ว่าสับคนร้ายได้แล้วหรือยังไม่ได้ เป็นต้น

ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธก็เป็นคำถามแท้ชนิดหรือยัง นอกจากจะมีลักษณะเป็นคำถามเท่านั้นดังได้กล่าวแล้วข้างต้น ยังอาจมีลักษณะอื่น ๆ อีกดังนี้

ก. เป็นคำถามซึ่งมีนัยแห่งความหมายอื่น ๆ แฝงอยู่ด้วยคือ

1. ใช้ในการถามเพื่อขอความเห็นอย่างถ่อมตัว เนื่องมาจากการที่
ประโยคคำถามชนิดนี้เป็นคำถามที่ต้องการคำตอบเกี่ยวกับเวลา แต่ไม่มีลักษณะที่แสดงความ
มุ่งหวังในคำตอบที่ต้องการจากผู้ฟัง เช่น

- มากันครบแล้วนะ ไปได้หรือยัง
- อาหารพร้อมแล้ว จะกินกันหรือยัง
- เคลื่อนขบวนได้หรือยังจ๊ะ ล้าว ๆ

ซึ่งผู้พูดถามโดยแสดงความเห็นอย่างถ่อมตัว พร้อมกันนั้นก็เปิดโอกาสให้ผู้ฟังได้มีโอกาสตัดสินใจ
ด้วย ไม่แสดงออกถึงการบังคับ ข่มขู่ เพราะผู้ฟังอาจมีเหตุผลหรือเหตุขัดข้องอื่น ๆ และยังไม่
แสดงออกถึงการต้องการคำตอบเกี่ยวกับเวลาด้วย ซึ่งจากตัวอย่างอาจได้รับคำตอบว่า

- ไปได้แล้ว
- กินสิ หรือ
- ยังต้องรอเดี๋ยว' เป็นต้น

2. ใช้ประโยคคำถามแท้ชนิดหรือยัง แสดงนัยแห่งความหมายของการ
จ้องอนด้วย เช่น

ในประโยค

- หายโกรธเรื่องเมื่อวานหรือยัง
- คุณว่าเราจะตีกันได้สักทีหรือยังจ๊ะ

ซึ่งผู้พูดต้องการคำตอบเกี่ยวกับเวลา และมีความหมายเป็นการจ้องอน แต่ผู้พูดไม่อาจคาดคะเน
คำตอบได้

ในประโยค

- กับข้าวเสร็จหรือยัง ดิวแล้ว
- แต่งตัวเสร็จหรือยัง รถมาแล้ว

นอกจากจะแสดงความต้องการคำตอบเกี่ยวกับเวลาแล้ว ยังแสดงการเร่งผู้ฟังอีกด้วย ให้ทำเร็ว ๆ ขึ้น เช่น ในตัวอย่าง - กับข้าวเสร็จหรือยัง หิวแล้ว ผู้พูดถามและเร่งผู้ฟังให้ทำเร็ว ๆ เช่นเดียวกับในตัวอย่างประโยค - แต่งตัวเสร็จหรือยัง รถมามาแล้ว ผู้พูดก็ถามและเร่งให้ผู้ฟังแต่งตัวเร็ว ๆ

ข. ใช้รูปประโยคคำถาม โดยไม่ได้ทำหน้าที่ยกคำถามคำถาม แต่เป็นหน่วยสื่อสารที่แสดงหน้าที่อื่น คือ

1. ใช้รูปประโยคคำถามแท้ชนิดหรือยัง ในการเกริ่นเรื่องราวเพื่อกระตุ้นให้ผู้ฟังสนใจในเรื่องที่ผู้พูดจะเอ่ยถึง เช่น

- รู้เรื่องลูกชายคนโปรดของคุณหรือยัง

ผู้พูดถามผู้ฟังโดยไม่แสดงการคาดคะเนว่าผู้ฟังจะให้คำตอบอย่างไร และไม่มี ความมุ่งหวังใด ๆ ในลักษณะคำตอบจากผู้ฟังด้วย นอกจากต้องการที่จะได้เป็นผู้เล่าเรื่องต่าง ๆ นั้นเอง ซึ่งการใช้รูปประโยคคำถามนี้หากผู้พูดไม่ได้ต้องการคำตอบจากผู้ฟัง แต่ใช้เพื่อเป็นการเกริ่นเรื่องเท่านั้น ก็จะไม่ถือว่าเป็นคำถาม เพราะลักษณะของคำถามที่แท้จริงนั้นต้องการเพื่อให้ได้รับคำตอบ และหากจะพิจารณาจากคำตอบที่จะได้รับการถามคำถามข้างต้นที่ว่า - รู้เรื่องลูกชายคนโปรดของคุณหรือยัง ซึ่งมักจะได้รับการถามกลับมามากกว่าที่จะตอบมาว่า - รู้แล้ว หรือ - ยังไม่รู้ ซึ่งไม่ใช่ลักษณะการตอบคำถามของประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ดังนั้นจึงไม่จัดเป็นประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ แต่เป็นเพียงการใช้รูปประโยคคำถามทำหน้าที่ในการเกริ่นเรื่องเท่านั้น

2. ใช้รูปประโยคคำถามแท้ชนิดหรือยัง ในการตักเตือนหรือการแนะนำอย่างละมุนละม่อมทอนมหน้าใจผู้ฟัง เช่น

- หน่อยทำการบ้านเสร็จหรือยัง มานั่งดูทีวีนะ
- นักเรียนหยุดคุยกันได้หรือยังจ๊ะ จะได้เริ่มเรียนสักที
- คุณพ่อจะเลิกอ่านหนังสือหรือยังคะ ดึกมากแล้ว

ในประโยคเหล่านี้ แสดงถึงการตักเตือนหรือแนะนำผู้ฟังให้หยุด หรือเลิกการกระทำนั้น ๆ เช่น เลิกดูทีวี หยุดคุย และเลิกอ่านหนังสือ เป็นต้น แต่เป็นการเตือนอย่างละมุนละม่อม ซึ่งถึงแม้มีรูปประโยคเป็นคำถามแต่ไม่ได้ทำหน้าที่เป็นคำถาม เพราะแสดงความหมายของการเตือนมากกว่าการถามเพื่อได้รับคำตอบจริง ๆ

นอกจากการเตือน หรือการแนะนำให้หยุดกระทำ ยังสามารถแสดง การเตือนให้เริ่มกระทำได้ด้วย เช่น

- กวาดบ้านหรือยังน้อย
- รีดผ้าหมดแล้วหรือยัง
- คุณพิมพ์จดหมายเมื่อเข้าหรือยัง

ผู้พูดต้องการเตือนให้ผู้ฟังได้เริ่มกระทำเสียหากว่ายังไม่ได้อำ

ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่เป็นคำถามแท็ชนิดหรือยัง คล้ายคลึงกับประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่เป็นคำถามชนิดหรือเปล่านั้น มาก กล่าวคือไม่มี ลักษณะตามเกณฑ์กำหนดจำแนกข้อที่ 1, 2, 3 และ 4 แต่จะแตกต่างกันตรงที่ประโยคคำถาม แท็ชนิดหรือยัง ระบุว่าต้องการคำตอบซึ่งเกี่ยวข้องกับเวลาตามเกณฑ์กำหนดจำแนกข้อที่ 5

4.4.3 ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่เป็นคำถามแท็ชนิดใหม่

ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่เป็นคำถามแท็ชนิดใหม่ เช่น

- ชัยจะไปงานคืนนี้ไหม
- เสือตัวนั้นสวยไหม
- คุณพอให้ไปเชียงใหม่ไหม

เป็นคำถามแท็ที่มีลักษณะร่วมกับคำถามแท็อื่น ๆ ที่ไม่มีลักษณะตามเกณฑ์ กำหนดจำแนกข้อที่ 2, 3 และ 4 แล้ว และมีลักษณะที่แตกต่างจากประโยคคำถามแบบ

ตอบรับ-ปฏิเสธที่เป็นคำถามแท้ชนิดหรือเปล่า และ หรือยัง ตรงที่มีลักษณะตามเกณฑ์กำหนด
จำแนกข้อที่ 1 ที่ว่า "ผู้พูดอาจมีความปรารถนา หรือความมุ่งหวังที่จะได้รับคำตอบอย่างที่ท่าน
ต้องการจากผู้ฟัง และอาจแสดงออกถึงความปรารถนานั้น" นั่นคือแสดงว่าผู้พูดมีความมุ่งหวัง
หรือความปรารถนาที่จะได้รับคำตอบที่ท่านต้องการจากผู้ฟัง แต่ไม่มีความต้องการเกี่ยวกับคำตอบ
ในเรื่องเวลา

ในประโยค

- พี่อืดจะมาไหม คู่กรณี
- บ๊มชอบเสื้อที่ใ้ให้ไหม

ผู้พูดถามคำถามนี้ โดยมีความมุ่งหวังในคำตอบที่ท่านต้องการที่จะได้รับจากผู้ฟัง เช่น ใน
ตัวอย่างแรก ผู้พูดมีระดับกับพี่อืดซึ่งต้องการพบ และถามคำถามโดยมุ่งหวังที่จะได้คำตอบว่ามา
ซึ่งก็คือมุ่งหวังที่จะได้คำตอบรับนั่นเอง ส่วนตัวอย่างที่สอง ผู้พูดให้เสื้อแก่บ๊มโดยคิดว่าได้เลือก
เป็นอย่างดีแล้ว จึงได้ถามคำถามโดยมุ่งหวังที่จะได้รับคำตอบรับว่าชอบ เป็นต้น

นอกจากนี้เกณฑ์กำหนดจำแนกข้อที่ 2 ที่มีใจความว่า "ผู้พูดอาจสามารถ
แสดงการคาดคะเนลักษณะของคำตอบได้ ถ้าเขามีข้อมูลเกี่ยวกับ เรื่องที่ถามและคำตอบมากพอ"
ซึ่งไม่ปรากฏกับประโยคคำถามแท้ชนิดไหม ก็แสดงความหมายว่าประโยคคำถามแท้ชนิดไหมนี้
ผู้พูดไม่สามารถคาดคะเนลักษณะคำตอบได้เพราะผู้พูดไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับ เรื่องที่ถามนั้นและคำตอบ
มากพอ ซึ่งทำให้ผู้พูดไม่มีคำตอบหรือคำสันนิษฐานใด ๆ เรื่องคำตอบเลย เช่น

- ชัยจะไปงานคืนนี้ไหม

ผู้พูดอาจทราบว่างานคืนนี้ แต่ความรู้แค่ว่างานคืนนี้ไม่สามารถช่วยให้สันนิษฐานหรือเก็งว่าชัยจะ
ไปงานหรือไม่ ด้วยเหตุนี้ผู้พูดจึงไม่มีความแน่ใจในคำตอบที่จะได้รับว่าจะจะเป็นคำตอบรับหรือ
คำตอบปฏิเสธ และแม้ว่าผู้พูดจะมีความมุ่งหวังในลักษณะคำตอบที่จะได้รับจากผู้ฟังอย่างไรก็ตาม
แต่การที่ผู้พูดเลือกใช่ไหม ซึ่งมีลักษณะที่ผู้พูดไม่ทราบคำตอบนั้น แสดงว่าผู้พูดอาจยอมรับคำตอบ

ที่ตรงข้ามกับที่มุ่งหวังไว้ได้ด้วย เช่น พี่อืดมาไม่ได้วันศุกร์นี้เพราะติดธุระ หรือ ชัยไม่ไปงานคืนนี้เพราะป่วย เป็นต้น แต่ถ้าหากว่าผู้พูดมีความแน่ใจหรือสามารถคาดคะเนคำตอบได้ก็อาจถามโดยใช้คำถามประเภทอื่น เช่น

- พี่อืดจะมาใช่ไหม ครุกรณ์
- บุ่มชอบเสื้อที่ทำให้ใช่ไหม

ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่เป็นคำถามแท้ชนิดใหม่ นอกจากจะมีลักษณะเป็นคำถามเท่านั้นดังกล่าวแล้วยังต้น บังอาจแสดงความหมายอื่นแฝงอยู่ด้วยคือ

1. การที่ประโยคคำถามแท้ชนิดใหม่นี้แสดงถึงความมุ่งหวังของผู้พูด สิ่งอาจมีความหมายในการเชิญชวนได้ด้วย¹ เช่น
 - น้อยไปทานข้าวเที่ยงด้วยกันไหมจะ
 - ขึ้นไปบนห้องสมุดด้วยกันไหมวิภา
2. การที่ผู้พูดไม่แสดงออกถึงการมีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบนี้ อาจกล่าวได้ว่าทำให้ประโยคคำถามชนิดนี้แสดงถึงความสุภาพต่อตนของผู้พูด ไม่แสดงการคาดคั้น² หรือบังคับ อยู่เชิญผู้ฟัง เพราะผู้พูดแสดงให้เห็นว่าตนเองไม่มีความรู้ทั้งในเรื่องที่ถาม และในเรื่องคำตอบเลย ที่ถามผู้ฟังก็เพื่อจะได้ความรู้นั้น ๆ และแสดงออกว่าจะเชื่อคำตอบของผู้ฟัง เป็นการให้เกียรติผู้ฟัง ดังนั้นจึงมักใช้ในการปลอบหรือระล่อมถาม เพื่อให้ได้ความจริง เช่น ในการสอบสวนของตำรวจ ตัวอย่างเช่น

¹ ถ้าผู้พูดไม่ได้ต้องการคำตอบจากผู้ฟัง ก็ไม่ถือเป็นคำถาม แต่เป็นหน่วยสื่อสารที่ทำหน้าที่เชิญชวนเพียงอย่างเดียว

² ปราบณี กุลละวณิชย์, "ผู้พูดกับประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ," หน้า 52.

- จ้อยเห็นหนังสือวางบนโต๊ะใหม่
- หู เห็นหน้าขโมยไหมจะ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ลักษณะเด่นทางความหมายของคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่เป็นคำถามแท้ชนิดใหม่ คือ การที่ผู้พูดมีความมุ่งหวังหรือความปรารถนาที่จะได้รับคำตอบที่ตนต้องการจากผู้ฟัง แต่ผู้พูดไม่อาจคาดคะเนลักษณะคำตอบได้ เพราะผู้พูดไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกถามนั้นมากเพียงพอ จึงกล่าวได้ว่า เกณฑ์ที่สำคัญที่สุดสำหรับประโยคคำถามแท้ชนิดใหม่ คือ เกณฑ์กำหนดค่าแรกข้อยที่ 1 ที่ระบุถึงการที่ผู้พูดอาจมีความปรารถนาหรือความมุ่งหวังที่จะได้รับคำตอบที่ตนต้องการจากผู้ฟังซึ่งเป็นเพียง เกณฑ์กำหนดค่าแรกเพียงเกณฑ์เดียวที่ปรากฏกับประโยคคำถามแท้ชนิดใหม่นี้

4.4 บทสรุปของคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธชนิดคำถามแท้

สรุปได้ว่า คำถามแท้ทุกชนิดเป็นคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ซึ่งแสดงลักษณะ

2 ประการคือ

1. ผู้พูดมีข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกถามและคำตอบน้อยไม่เพียงพอ จึงไม่แสดงการคาดคะเนคำตอบใด ๆ และถามคำถามเพื่อต้องการคำตอบจากผู้ฟัง
2. การที่ผู้พูดไม่สามารถแสดงการคาดคะเนคำตอบให้ผู้ฟังทราบเท่ากับเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ฟังตอบคำถามนั้นได้โดยเสรี